

Spiedvoordracht voor de College vergadering van 14 september 2021

Portefeuille
Agendapunt

Financiën (15)
Fo

Tekst van openbare besluiten
wordt gepubliceerd

Onderwerp

Invulling lastenverlichting ondernemers 2022

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de mogelijkheden en daarbij horende overwegingen inzake het bieden van de in de begroting opgenomen lastenverlichting voor Amsterdamse ondernemers in 2022 van € 5,7 mln.
2. In te stemmen met het voorstel aan de raad om de in de begroting 2022 opgenomen lastenverlichting voor ondernemers van € 5,7 mln. in te vullen door:
 - a. in 2022 geen precariobelasting voor terrassen te heffen;
 - b. de uitvoering van de gemakkelijkhedenretributie voor evenementen uit te stellen tot 2023;
 - c. ondernemers in 2022 tegemoet te komen in de kosten voor het bijschrijven van leidinggevendend op horecaverGUNNINGen.
3. In te stemmen met de bijgevoegde raadsinformatiebrief, waarin een toelichting wordt gegeven op de voorgestelde invulling van de lastenverlichting in 2022.

Reden spoed

Besluitvorming over de invulling van de lastenverlichting is noodzakelijk voor tijdige verwerking in de begroting 2022 en communicatie met raad en bedrijfsleven.

Kernboodschap

Het college wil ondernemers lastenverlichting bieden door in 2022 geen precario voor terrassen te heffen, ondernemers tegemoet te komen in de kosten voor het bijschrijven van leidinggevendend op de horecaverGUNNING en door de invoering van de gemakkelijkhedenretributie (VMR) voor betaalde evenementen in de openbare ruimte uit te stellen tot 2023. Daarmee wordt een gerichte lastenverlichting van € 5,7 miljoen gerealiseerd voor twee branches die zwaar zijn getroffen door de coronacrisis.

Bestuurlijke achtergrond

In de meerjarenbegroting 2021-2024 is een incidentele lastenverlichting voor ondernemers opgenomen van € 10 mln. voor zowel 2021 als 2022. De raad heeft hier in 2021 invulling aan gegeven door de heffing van de reclamebelasting uit te stellen tot 1 januari 2022 (geraamde opbrengsten € 9,9 mln.). Gelet op de forse impact van de corona-uitbraak op de Amsterdamse horeca is er tevens voor gekozen om een deel van de begrote lastenverlichting voor 2022 naar voren te halen en net als in 2020 geen precario voor terrassen te heffen (geraamde opbrengsten € 4 mln.). Daarmee is tegemoet gekomen aan de wensen van het Georganiseerd Bedrijfsleven Amsterdam (GBA), waar afstemming mee is gezocht over de invulling van de lastenverlichting. Met het vaststellen van de gewijzigde verordening op de reclamebelasting (waarin de ingangsdatum van de heffing is bepaald op 1 januari 2022) en de gewijzigde verordening op de precariobelasting (waarin de tarieven voor terrassen op nul zijn gesteld), heeft de raad in december 2020 ingestemd met deze maatregelen. Daarnaast is er voor gekozen om een deel van de voor 2022 begrote

lastenverlichting naar voren te halen om marktondernemers in 2021 lastenverlichting te bieden (€ 0,3 mln.).

Voor 2022 resteert daarmee een bedrag van € 5,7 mln. dat kan worden aangewend voor lastenverlichting voor Amsterdamse ondernemers.

Bestuurlijke prioriteit

Het betreft de invulling van een toezegging met (budgetneutrale) consequenties voor de begroting.

Wettelijke grondslag

Art. 216 Gemeentewet

Art. 169 Gemeentewet

Onderbouwing besluit

Ad 1: Mogelijkheden en overwegingen inzake lastenverlichting voor ondernemers in 2022

Voor 2022 resteert nog € 5,7 mln. aan begrotingsruimte voor lastenverlichting in 2022

Aandachtspunten bij het wegen van de mogelijkheden om lastenverlichting te bieden

- Omdat de gemeentelijke heffingen die van toepassing zijn verschillen per ondernemer en deels afhankelijk zijn van feitelijk gebruik van gemeentelijke voorzieningen (rioolheffing) en gebruik van de openbare ruimte (precariobelasting, reclamebelasting), is er geen generieke lastenverlichting/korting voorhanden waar alle ondernemers in gelijke mate van profiteren.
- Gemeentelijke belastingen zijn naar hun aard grofmazige instrumenten, die uitgaan van gelijke behandeling van gelijke gevallen. Ze lenen zich daarmee in beperkte mate voor gerichte ondersteuning van ondernemers. Bij de uitvoering van heffingen mag bijvoorbeeld geen onderscheid gemaakt worden tussen ondernemingen die ernstige hinder van de corona-crisis hebben ondervonden en ondernemingen die juist goed rendeerden tijdens de crisis. Gemeentes mogen namelijk geen belasting heffen naar winst, draagkracht of vermogen: dat is voorbehouden aan het Rijk.
- Doordat in 2021 een deel van de voor 2022 begrote lastenverlichting naar voren is gehaald, is de ruimte voor lastenverlichting in 2022 aanzienlijk beperkter en zullen keuzes moeten worden gemaakt.
- Er is op dit moment meer kennis voorhanden van de effecten van de corona-crisis op de verschillende branches dan bij het invullen van de lastenverlichting voor 2021.

De mogelijkheden om via gemeentelijke belastingen en heffingen lastenverlichting aan ondernemers in 2022 te bieden zijn als zodanig ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2021. Wanneer kostendekkende bestemmingsheffingen voor ondernemers (rioolheffing en reinigingsrecht, waarvoor het principe 'de gebruiker betaalt' geldt), en belastingen die worden betaald door bezoekers (toeristenbelasting en VMR) buiten beschouwing worden gelaten, kan voor het bieden van lastenverlichting gekeken worden naar de OZB, de precariobelasting en de reclamebelasting. Ook kan worden gekeken naar de bedrijveninvesteringszones (biz) en specifieke leges om lastenverlichting te bieden.

Lastenverlichting via OZB ligt niet in de rede

Het toepassen van een korting op de OZB voor zakelijk vastgoed (bijvoorbeeld voor de tariefgroep gebruikers) zou voordeel opleveren voor een grote groep ondernemers. Daar staat tegenover dat ook ondernemers die in het geheel geen hinder van de crisis hebben ervaren profijt zouden hebben van een dergelijke maatregel. Aangezien de tarieven OZB

jaarlijks geïndexeerd worden, is de kans aanzienlijk dat een incidentele verlaging van het tarief wegvalt tegen de verhoging die volgt uit de indexatie.

Lastenverlichting via de reclamebelasting niet opportuun

Ook de reclamebelasting is van toepassing op een bredere groep ondernemers en organisaties. Het beschikbare budget voor de lastenverlichting in 2022 is met € 5,7 mln. ontoereikend om in het geheel geen reclamebelasting te heffen, waarvan de opbrengsten zijn geraamd op € 9,9 mln. MKB Amsterdam heeft aangegeven de beschikbare lastenverlichting bij voorkeur in te zetten om de tarieven te verlagen, danwel een ruimere vrijstelling te hanteren, om daarmee kleinere ondernemers tegemoet te komen. Dat ligt om verschillende redenen echter niet voor de hand. Net als voor de OZB geldt dat ook (grote) ondernemers die in het geheel geen hinder van de crisis hebben ervaren, profijt zouden hebben van lagere tarieven. Het incidenteel verruimen van de vrijstelling (het volume aan reclame dat buiten de heffing wordt gelaten) is evenmin een optie. Bij het bepalen van de aanslag wordt de oppervlakte van alle aanwezige reclameuitingen bij elkaar opgeteld. Een groot deel van de ondernemers (ook MKB-bedrijven) zou vanwege deze cumulatie in het bepalen van de heffingsmaatstaf alsnog een aanslag zouden krijgen. Omdat het voor ondernemers de eerste keer is dat ze een aanslag voor de reclamebelasting ontvangen, zal incidentele verlaging van de tarieven niet als 'lastenverlichting' ervaren worden: er valt immers een rekening op de mat waar ondernemers in de afgelopen jaren niet mee zijn geconfronteerd.

Daarnaast staat het verruimen van de vrijstelling haaks op de ambitie van het college om de verrommeling van de openbare ruimte tegen te gaan. De reclamebelasting is een heffing met een regulerend karakter: het verkleinen of verwijderen van reclame heeft invloed op de hoogte van de aanslag en kan daarmee een prikkel zijn voor ondernemers om voor minder reclame te kiezen. Deze prikkel zal logischerwijs minder sterk zijn bij lagere tarieven of verruiming van de vrijstelling. Tot slot zou aanpassing van het tarievenstelsel aanzienlijke uitvoeringscomplexiteit met zich meebrengen.

Bereik van lastenverlichting via de biz-aanslagen te beperkt

Het aanwenden van de beschikbare voor het ondersteunen van de 68 biz-gebieden in de stad lijkt in beginsel een aantrekkelijke optie. Een korting op de bijdrage die ondernemers leveren aan hun BIZ in 2022 of het verhogen van de subsidie aan de biz'en zou betekenen dat ondernemers een grotere mate van vrijheid hebben om zelf te bepalen waar in hun specifieke gebied behoefte aan is en daarin te investeren. Mogelijkerwijs kan ondersteuning van de biz'en ook een prikkel zijn om in 2022 door te gaan met deze samenwerkingsverbanden (voor continuering van een biz moeten van rechtswege periodieke draagvlakmetingen worden uitgevoerd). Daarmee zou een gebiedsgerichte bijdrage aan het herstel van deze gebieden kunnen worden geleverd die aansluit bij de behoeften van ondernemers.

Er is echter geen stedelijke dekking van bedrijfsinvesteringszones. Slechts een beperkt deel van de ondernemers in de stad is daarmee aangesloten bij een biz. De bedrijfsinvesteringszones in Amsterdam bevinden zich daarnaast vrijwel allemaal in het centrum van de stad. Noord kent geen biz en en Zuidoost en Nieuw-West momenteel slechts enkelen. Daarmee zouden ondernemers buiten het centrumgebied niet of nauwelijks van deze maatregel profiteren. Daarbij komt dat er voor biz'en en andere ondernemerscollectieven en samenwerkingsverbanden tussen ondernemers voldoende mogelijkheden zijn om subsidie aan te vragen.

Ad 2: Voorstel aan de raad inzake invulling lastenverlichting in 2022

In het verlengde van de onder Ad 1 geschetste overwegingen, wordt het college gevraagd om in te stemmen met het gericht inzetten van de ruimte voor lastenverlichting om de

horeca en de evenementensector te steunen, twee branches die ernstige hinder en schade van de corona-uitbraak en de beperkende maatregelen van het Rijk hebben ondervonden. Daarvoor wordt het volgende pakket aan maatregelen voorgesteld:

- In 2022 wordt opnieuw geen precario voor terrassen geheven (€ 4 mln.)
- Ondernemers worden tegemoet gekomen in de kosten voor het bijschrijven van leidinggevendens op de horecaverunning (€ 0,7 mln.)
- De invoering van de gemakkelijkhedenretributie voor betaalde evenementen in de openbare ruimte wordt uitgesteld tot 2023 (€ 1 mln.)

Ad 2a: geen precario voor terrassen

Het niet heffen van precariobelasting voor terrassen is een directe lastenverlichting voor een groep ondernemers die hard geraakt is door de crisis en met verschillende *lockdowns* te maken heeft gehad. Het niet heffen van precario voor terrassen is een maatregel die goed uitvoerbaar is en geen fiscaal-juridische risico's met zich meebrengt voor de houdbaarheid van andere (precario)belastingen.

Ad 2b: tegemoetkoming kosten bijschrijven leidinggevendens op horecaverunning

Daarnaast wordt voorgesteld om ondernemers een tegemoetkoming te bieden in de kosten voor het bijschrijven van leidinggevendens op de vergunning. De branche geeft aan dat ondernemers nu vaak niet meteen een nieuwe leidinggevende laten bijschrijven omdat bij elke losse aanvraag een drempelbedrag (€ 382,40) betaald moet worden, naast € 40,70 per elke nieuwe leidinggevende. Het is daarmee voordeliger om leidinggevendens 'op te sparen' en in 1 keer meerdere wijzigingen door te geven. Het risico op een sanctie wordt in de praktijk vaak voor lief genomen. Door ondernemers een tegemoetkoming te bieden in de legeskosten kan een drempel worden weggenomen en bijgedragen worden aan het wegwerken van deze achterstand. Omdat leidinggevendens gescreend worden bij inschrijving, is deze maatregel tevens dienstbaar aan de aanpak ondermijning. Bij het inrichten van de tegemoetkoming wordt uitgegaan van een bedrag van € 0,7 mln., waarvan € 0,1 mln. wordt aangewend om aanvullende uitvoeringskosten te dekken en € 0,6 mln. voor de tegemoetkoming in de kosten.

Beide maatregelen sluiten aan bij de wensen van Koninklijke Horeca Nederland en Amsterdam City en komen expliciet terug in het herstelplan dat door deze partijen is gepubliceerd.

Ad 2c: Gerichte lastenverlichting voor de evenementenbranche

In beginsel wordt de gemakkelijkhedenretributie (VMR) gedragen door bezoekers, die de heffing betaling wanneer ze een kaartje kopen (de aanbieder brengt de VMR in rekening en draagt de heffing af aan de gemeente). Aanpassingen in de tarieven of het opschorten van VMR leidt daarmee onder normale omstandigheden niet tot directe lastenverlichting voor de betreffende aanbieders. In 2022 doet zich echter het bijzondere geval voor dat een (zeer) groot deel van de grootschalige evenementen die zijn gepland, evenementen betreft die in 2020 en 2021 niet mochten doorgaan vanwege de corona-beperkingen en zijn doorgeschoven naar 2022. Omdat de kaartverkoop heeft plaatsgevonden in 2020 of 2021, zal het in 2022 in veel gevallen niet mogelijk zal zijn om de kosten op bezoekers te verhalen. De branche heeft haar zorg bij het Evenementenbureau uitgesproken dat de VMR daarmee uit eigen zak moeten worden betaald. Door de invoering van de heffing uit te stellen tot 2023 kan deze groep ondernemers gerichte lastenverlichting en ruimte voor herstel worden geboden. Het gaat in totaal om een begrote opbrengst van € 1 mln.

Bij de VJN 2021 is daarnaast al besloten dat in het kader van de coronacrisis de invoering van beprijzing (verhuur) van gebruik van gemeentegrond voor evenementen

(opnieuw) wordt uitgesteld tot 2023, wat een aanvullende directe verlichting voor de evenementenbranche inhoudt van € 2 mln.

Ad 3: Raadsinformatiebrief inzake lastenverlichting 2022

Het college wordt gevraagd om in te stemmen met de bijgevoegde raadsinformatiebrief, waarin een toelichting wordt geboden op de wijze waarop de manier waarop invulling wordt gegeven aan de lastenverlichting. Deze brief wordt tegelijk met de begroting aangeboden aan de raad.

Participatie

Tijdens het overleg gemeente-bedrijfsleven van 9 juli 2021 is de lastenverlichting aan de orde gekomen en heeft de wethouder het georganiseerd bedrijfsleven Amsterdam (GBA) gevraagd om met suggesties voor de lastenverlichting te komen.

MKB Amsterdam heeft aangegeven prioriteit te willen geven aan het afschaffen danwel verlagen van de reclamebelasting. KHN en Vereniging Amsterdam City spreken in hun herstelplan de wens uit om geen precariobelasting voor terrassen te heffen. Ook is daarin de wens opgenomen om de leges voor het inschrijven van leidinggevend te verlagen.

Uit gesprekken met de evenementenbranche blijkt dat er zorgen bestaan over de VMR voor betaalde evenementen in de openbare ruimte, omdat er in veel gevallen geen mogelijkheid is om de VMR nog in rekening te brengen bij bezoekers van uitgestelde evenementen via de kaartverkoop, aangezien die in 2020 of 2021 heeft plaatsgevonden.

Financiële onderbouwing

Tabel 2: Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
VMR evenementen		I	€ 0,00	€ -1.000.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Leges horecavergunningen		I	€ 0,00	€ -600.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Precario terrassen		I	€ 0,00	€ -4.000.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal			€ 0,00	€ -5.600.000,00	€ 0,00	€ 0,00

LASTEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Uitvoeringskosten tegemoetkoming leges		I	€ 0,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal			€ 0,00	€ 100.000,00	€ 0,00	€ 0,00

I=Incidenteel

S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

- Het niet heffen van de precariobelasting voor terrassen betekent € 4 mln. aan mindere opbrengsten precario.

- Het uitstellen van de VMR voor evenementen tot 2023 betekent de begrote opbrengsten VMR voor 2022 moeten worden verminderd met € 1 mln.
- Voor het bieden van compensatie in de kosten voor het bijschrijven van leidinggevendens wordt uitgegaan van incidentele uitvoeringslasten van € 0,1 mln. om een groter volume aan bijschrijvingen te kunnen verwerken en een bedrag van € 0,6 mln. aan leges die niet in rekening worden gebracht.

Deze maatregelen worden gedekt vanuit het resterende budget voor lastenverlichting in 2022 van € 5,7 mln.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen op de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente

De raadsinformatiebrief wordt gedeeld met het georganiseerd bedrijfsleven Amsterdam zodra de begroting is gepubliceerd. De maatregelen worden daarnaast opgenomen in de reguliere communicatiekanalen van de gemeente over gemeentelijke lasten en heffingen en actief onder de aandacht van ondernemers en belastingplichtigen gebracht.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2021-095253	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

[Redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders
